

Crna Gora
Ministarstvo turizma

Adresa: IV proleterske brigade broj 19
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 446 314
tel: +382 20 446 227

Izveštaj o
službenoj posjeti ministra turizma, mr Simonide Kordić sa delegacijom, Japanu i učešću na
Tourism EXPO Japan 2024., od 22. do 29. septembra 2024. godine, Tokio (Japan)

oktobar 2024. godine

UVOD

Ministar turizma, mr Simonida Kordić, u sklopu službene posjete Japanu, koja je realizovana u periodu od 22. do 29. septembra 2024., sastala se sa *Hara Shohei* /viši potpredsjednik Japanske organizacije za međunarodnu saradnju – JICA, zadužen za Evropu/, kao i s predstavnicima turoperatora *Eurasia Travel* i *Saiyu Travel*, potom sa *Naoya Haraikawa* /komesar Turističke agencije Japana - JTA, koja je nadležna za turizam pod okriljem Ministarstva zemlje, infrastrukture, transporta i turizma/, *Junom Takašina* /zamjenik generalnog sekretara Japanske asocijacije za Svjetsku izložbu EXPO Japan Osaka 2025./, zatim sa delegacijom Asocijacije japanskih agenata (JATA).

Sem navedenog ministar, mr Simonida Kordić, uzela je učešće na 7. ministarskom okruglom stolu u okviru Tourism EXPO Japan 2024., na temu „Kreiranje novog putovanja“.

Sastav delegacije

Članovi delegacije, koju je predvodio ministar turizma, mr Simonida Kordić, bili su:

- Vuk Žižić, državni sekretar u Ministarstvu turizma, i
- Ivana Bulatović, načelnik Direkcije za strateško planiranje i razvoj sjevera u Ministarstvu turizma.

I. AKTIVNOSTI

Tokom službene posjete, ministar **mr Simonida Kordić** sastala se sa **Hara Shohei**, višim potpredsjednikom Japanske organizacije za međunarodnu saradnju (JICA). Ministar Kordić je razgovarala sa gospodinom Shohei o mogućnostima saradnje između Crne Gore i Japana u oblasti održivog turizma. Poseban fokus bio je na razmjeni iskustava i znanja u očuvanju životne sredine, a u kontekstu korelacije sa održivošću turističkog razvoja. Zaključeno je da Crna Gora može mnogo naučiti od iskustava Japana, posebno u dijelu efikasnog korišćenja resursa i primjene tehnologija za očuvanje životne sredine kao resursa neophodnog za razvoj turističkog proizvoda.

Ministar turizma, mr Simonida Kordić, održala je u Japanu i sastanke sa vodećim japanskim turoperatorima, **Eurasia Travel** i **Saiyu Travel**. Cilj sastanaka bio je razmotriti mogućnosti boljeg povezivanja sa turističkom privredom Japana, ali i promocija Crne Gore kao atraktivne destinacije za japanske turiste, sa posebnim naglaskom na kulturni, avanturistički i eko-turizam.

Na sastanku sa predstavnicima Eurasia Travel, turoperatorom specijalizovanim za putovanja između Azije i Evrope, predstavnici agencije izrazili su interes za uključivanje Crne Gore u svoju ponudu. Ministarka Kordić je istakla bogatu prirodnu i kulturnu baštinu Crne Gore, naglašavajući potencijal zemlje da privuče turiste zainteresovane za autentična evropska iskustva.

Na sastanku sa Saiyu Travel, turoperatorom specijalizovanim za ture ka manje poznatim destinacijama, razgovaralo se o razvoju ponuda koje bi japanskim turistima omogućile da istraže prirodne ljepote i kulturnu baštinu Crne Gore. Ministar Kordić je istakla prednosti Crne Gore kao destinacije koja nudi raznolike mogućnosti, od planinskog i avanturističkog turizma do gastronomskih tura i kulturnih obilazaka.

Interesantno je da u Crnoj Gori zvanično ne postoji agencija koja radi tržište Japana, već se prema riječima ovih turoperatora ture organizuju preko Hrvatske ili Albanije, pri čemu je veoma često završetak ture u Podgorici, odakle se turisti vraćaju preko Istanbula, za Tokio. Upravo ovo je razlog više da se podstakne bolje povezivanje turističkih poslenika vije države, sa fokusom na turooperatore.

Takođe, ministar mr Simonida Kordić sastala se sa gospodinom **Naoya Haraikawa, generalnim komesarom Turističke agencije Japana**, koja je nadležna za turizam pod okriljem Ministarstva zemlje, infrastrukture, transporta i turizma. Gospodin Haraikawa je istakao da poslednjih godina Balkan postaje sve privlačniji japanskim turistima zbog svoje jedinstvene kulture, bogate istorije i prelijepih prirodnih pejzaža, sa manje gužve daleko od masovnog turizma. Naveo je da japanski turisti sve više pokazuju interesovanje za autentična iskustva, uključujući aktivni turizam, degustaciju lokalnih jela i upoznavanje sa kulturno-istorijskim nasljeđem zemalja koje obilaze, što predstavlja važnu priliku za Crnu Goru. Ministar Kordić je u uvodnom izlaganju naglasila važnost pozicioniranja Crne Gore kao atraktivne destinacije za ovo tržište. U tom kontekstu, razgovarano je o modalitetima kako bi Crna Gora postala dio višednevnih tura turista iz Japana, koje uključuju posjetu većeg broja evropskih zemalja, a naročito zemalja našeg regiona, te je posebna pažnja posvećena važnosti korišćenja online platformi i aplikacija. Kordić je istakla da je digitalna prisutnost ključna za promociju crnogorske ponude koja uključuje prirodne ljepote, kulturnu baštinu i gastronomiju.

Naglasila je i važnost razmjene iskustava u oblasti ekološki održivog turizma, kao i prilike za investiranje u crnogorski turistički sektor. Sagovornici su izrazili uvjerenje da će nastavak ovih razgovora i implementacija konkretnih inicijativa doprinijeti većem turističkom prometu i Crne Gore i Japana, te dodatno osnažiti prijateljske odnose dvije zemlje. Sastanak je protekao u konstruktivnoj i prijateljskoj atmosferi, s fokusom na zajedničke ciljeve razvoja održivog turizma i unaprijeđenja odnosa u oblasti turizma.

Na osnovu svega navedenog, zaključeno je sljedeće:

- Digitalna prisutnost ključna je za promociju crnogorske ponude;
- Crna Gora može mnogo naučiti od Japana u oblasti održivog turizma, jer Japan ima dugu tradiciju očuvanja životne sredine i istovremeno razvija turizam koji počiva na postulatima održivosti.

Ministar Simonida Kordić, razgovarala je i sa predstavnicima **Japanskog udruženja turističkih agencija (Japan Association of Travel Agents - JATA)** i **Japanskog udruženja za Svjetsku izložbu EXPO 2025 (Japan Association for the 2025 World Exposition)**.

Na sastanku sa predstavnicima JATA, *Hiroyuki Takahashijem*, predsjednikom, i *Yuji Harom*, zamjenikom predsjednika razgovarano je o potencijalima za avio-povezivanje Crne Gore i Japana, što je identifikovano kao ključni faktor za povećanje broja japanskih turista u Crnoj Gori. Istaknuta je i potreba za kreiranjem proizvoda za turističke grupe, s obzirom na to da japanski turisti često putuju u grupama i posjećuju više destinacija tokom jednog putovanja. U tom kontekstu, bilo je riječi o kreiranju zajedničkih turističkih ruta na nivou regiona Jugoistočne Evrope. Takođe je bilo reči o sve većem trendu individualnih putovanja, posebno među mlađim japanskim turistima, koji preferiraju fleksibilne i personalizovane aranžmane. Ministar Kordić naglasila da Crna Gora može pružiti jedinstvena iskustva prilagođena potrebama ovih putnika, kroz ponudu autentičnih lokalnih doživljaja i prirodnih lepota.

Pored toga, ministar Kordić se sastala i sa Junom Takashinom, zamjenikom generalnog sekretara Japanskog udruženja za Svjetsku izložbu 2025., koja će biti održana u Osaki. Tokom ovog sastanka, razgovarano je o planovima za predstavljanje crnogorskog turističkog sektora na ovom globalnom događaju, koji okuplja milione posjetilaca iz cijelog sveta. Diskutovano je o potencijalima, pristupu, ali i očekivanim efektima za promociju Crne Gore u Japanu, kao i očekivanjima u pogledu dugoročnih efekata koje će globalni događaj imati na privlačenje japanskih turista.

Ministar, mr Simonida Kordić, je 26. septembra učestvovala kao specijalni panelista na prestižnoj 7. Ministarskoj konferenciji, u okviru Tourism Expo Japan 2024. Okrugli sto je realizovan u saradnji Tourism Expo Japan 2024. i UN Tourism.

Tema ovogodišnjeg okruglog stola bila je „*Kreiranje novog putničkog iskustva*“, a okupila je istaknute svjetske lidere iz oblasti turizma, kako bi razmijenili mišljenja i ideje o budućem razvoju, ali i unaprijeđenju turističke ponude. Panelisti iz čitavog svijeta predstavili su stavove o načinu na koji turizam može biti osmišljen za bolju budućnost, a ujedno fokusiran na potrebe i očekivanja modernih turista i veće učešće mladih.

Ministar Kordić, iskoristila je ovu priliku da predstavi brojne potencijale Crne Gore kao jedne od vodećih destinacija u regionu, s posebnim akcentom na održivi razvoj, eko-turizam, te inovativne pristupe u privlačenju međunarodnih posjetilaca. Naglasila je potrebu uključivanja mladih u sistem, što predstavlja vid obezbjeđivanja njegove održivosti, a ne samo inovativnosti. Ističući koliko je bitno motivisati mlade da koriste kreativnost i preduzetnički duh u dočekivanju turista kako bi unaprijedili i svoje i njihovo iskustvo, Kordić je rekla da mladalačku aktivnost na društvenim mrežama treba iskoristiti kao već oformljenu polugu pojačane pažnje koja, ukoliko se iskoristi na pravi način u svrhu turizma, može biti korisna i sistemu i pojedincima.

Na osnovu navedenog zaključeno je sljedeće:

- Učešćem na ovom globalno značajnom događaju potvrđena je posvećenost Crne Gore ka modernizaciji turističke ponude i poboljšanju međunarodne saradnje u ovoj važnoj grani industriji. Dodatno povećavamo svoju vidljivost na međunarodnoj sceni, stvarajući prilike za saradnju u oblasti turizma ne samo sa Japanom već i sa drugim zemljama.
- Crnu Goru sama geografska pozicija čini veoma poželjnom i praktičnom za obilazak i svi smo jednako pozvani da čuvamo, produžavamo i oblikujemo kulturni paket koji preko turista šaljemo kao trajan utisak u svijet.

Ovi sastanci predstavljaju važan korak ka jačanju saradnje između Crne Gore i Japana u oblasti turizma, sa fokusom na unapređenje turističke ponude, bolju povezanost i veću vidljivost Crne Gore na japanskom tržištu.

II. ZNAČAJ POSJETE

Imajući u vidu da turizam predstavlja stratešku privrednu granu crnogorske ekonomije, Vlada Crne Gore se opredijelila za kontinuirani održivi razvoj turizma, sa fokusom na efikasno korišćenje resursa, uz promociju Crne Gore kao održive, inkluzivne, zelene i pametne turističke destinacije. Tržište Japana predstavlja važno svjetsko emitivno tržište čiji turisti vrlo rado posjećuju Evropu, a destinacije na Mediteranu su na listi prioriteta. Japanci pripadaju grupi dobro platežnih turista koji biraju hotele visoke kategorije, uz to su visoko ekološki osvješteni, što smanjuje ekološki otisak, pružaju podršku lokalnoj zajednici kupovinom domaćih proizvoda, koriste održive modele transporta i generalno čuvaju životnu sredinu.

Imajući u vidu navedeno posjeta delegacije Ministarstva turizma Crne Gore Japanu imala je višestruki značaj za budući razvoj turizma Crne Gore, sa fokusom na:

- Unapređenje međunarodne saradnje sa Japanom;
- Promociju Crne Gore kao turističke destinacije;
- Prenošenje najboljih/inovativnih praksi održivog turizma Japana;
- Umrežavanje sa profesionalcima iz cijelog svijeta (otvaranje novih poslovnih prilika kroz partnerstva sa turističkim agencijama, turoperaterima iz Japana i drugih djelova Azije, privlačenje stranih investitora,...)

Praksa pokazuje da Evropa, a naročito Mediteran, postaje sve privlačnija destinacija za japanske turiste, što predstavlja šansu i za Crnu Goru, posebno u kontekstu održivog turizma, koji japanski turisti preferiraju.